

Ljubljana, 25.5.2026

SKUPNA IZJAVA ZA JAVNOST NIJZ, Inštituta za nutricionistiko in UL BF
Nepooblaščno navajanje sodelovanja pri pripravi objavljenega dokumenta »Slovenske smernice za prehrano 2025«

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), Inštitut za nutricionistiko (NUTRIS) in Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta (UL BF), izražamo resno zaskrbljenost zaradi načina priprave in objave dokumenta »Slovenske smernice za prehrano 2025 (SSP2025)«, ki je bil objavljen na spletnih straneh Vlade Republike Slovenije. Več strokovnjakov iz naših institucij je bilo povabljenih k podaji strokovnih pripomb na delovni osnutek smernic. Na osnutek so v recenzijah podali utemeljene vsebinske pripombe na dokument, ki v nadaljevanju večinoma niso bile upoštevane, kljub temu pa so brez soglasja navedena imena teh strokovnjakov ter institucionalne povezave, s čimer se v javnosti ustvarja vtis, da so sodelovali pri pripravi ali potrditvi končne različice smernic oziroma da podpirajo njihovo vsebino. Takšno predstavljanje ne odraža dejanskega stanja. Dodatno zaskrbljenost povzroča tudi dejstvo, da v procesu nastajanja dokumenta ni bil izveden strokovni dialog glede prejetih pripomb, prav tako ni bila organizirana širša strokovna in javna razprava, ter da dokumenta ni potrdil noben strokovni oz. državni organ, pooblaščen za sprejem nacionalnih smernic. Objavljen dokument torej ni rezultat strokovnega konsenza, ki bi ga bilo pričakovati pri nacionalnih prehranskih smernicah, ki pomembno vplivajo na javno zdravje.

Prof. dr. Ivan Eržen, Nacionalni inštitut za javno zdravje: »Nacionalne prehranske smernice morajo biti rezultat odprtega, transparentnega in strokovno usklajenega procesa. Pri dokumentih, ki pomembno vplivajo na javno zdravje, je nujno zagotoviti vključevanje različnih strok, javno razpravo in jasno odgovornost pripravljavcev. Le na ta način lahko stroka in javnost takšnim smernicam zaupata. Aktualen javno objavljen dokument predstavlja neusklajene in nepotrjene smernice, navedba mojega sodelovanja pa je neprimerna, saj dokumenta nisem nikoli potrdil. Nasprotno, izdajatelj dokumenta ni upošteval pripomb, ki mu jih je NIJZ posredoval še tik pred objavo dokumenta. Opozorili smo, da dokument vsebuje metodološke in vsebinske pomanjkljivosti, med drugim odsotnost prehranskega modeliranja, ki je temeljna zahteva za pripravo nacionalnih prehranskih smernic. Hkrati je zelo problematična tudi vsebina dokumenta, med drugim tudi priporočila o prehranskih dopolnilih, ki presegajo javnozdravstveni pristop in niso podprta z ustreznim vrednotenjem tveganj prekomernega vnosa ter jasnimi indikacijami.«

Prof. dr. Igor Pravst, Inštitut za nutricionistiko: »Uporaba mojega imena v dokumentu je zavajajoča, saj pred javno objavo nisem imel vpogleda v končno različico smernic in je nikoli nisem potrdil. Zato sem od izdajatelja že zahteval umik mojih podatkov. Leta 2024 sem bil v okviru širše strokovne skupine povabljen zgolj k recenziji delovnega osnutka smernic v angleškem jeziku, pri čemer sem podal številne kritične strokovne pripombe. Ker nisem zaznal resnega interesa za širše strokovno usklajevanje vsebine, sem že maja 2024 iz delovne skupine izstopil. Od takrat dostopa do dokumenta nisem več imel. Kolikor vem dokumenta tudi ni uradno potrdil noben strokovni organ, zato ni jasno, kdo je objavo neveljavnih smernic sploh odobril. Osebno ocenjujem, da Slovenija nedvomno potrebuje sodobne prehranske smernice, vendar morajo te nastajati transparentno, vključujoče in na podlagi širokega strokovnega konsenza. Brez tega takšen dokument težko doseže svojo temeljno nalogo – strokovno verodostojnost in podporo pri dejanskem izvajanju v praksi.«

Izr. prof. dr. Mojca Korošec, UL Biotehniška fakulteta: »Na prvo verzijo smernic, do katerih sem dobila dostop maja 2024, sem podala strokovno recenzijo, vendar nanjo nisem prejela nobenega odziva ali strokovne razprave. Prav tako nisem prejela nobene kasnejše ali končne verzije smernic. V javno objavljenem dokumentu ugotavljam, da strokovne pripombe niso bile upoštevane, moje ime pa je navedeno med sodelujočimi pri nastajanju dokumenta, čeprav o vsebini ni bil dosežen strokovni konsenz. Absolutno nasprotujem načinu, s katerim se moje ime in ime institucije uporablja za ustvarjanje vtisa, da podpiram vsebino dokumenta in način njegove priprave. Takšno ravnanje razumem kot poseg v moj strokovni ugled in zavajajočo uporabo osebnih podatkov.«

Od pristojnih institucij pričakujemo ustrezna pojasnila glede postopka priprave in objave dokumenta ter takojšnjo odpravo nepravilnosti, povezanih z nepooblaščno uporabo imen in institucionalnih povezav posameznih strokovnjakov.

Kontakti za medije:

NIJZ – pr@nijz.si, 031 584 949, 051 224 876

UL BF – Suzana.perman@bf.uni-lj.si, 040752138.

NUTRIS – pr@nutris.org; 0590 68870